

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου "Κύρωση διεθνούς συμβάσεως: Περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοηλεκτρονικής που έγινε στη Ρώμη στις 26 Οκτωβρίου 1961"

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Οι νεότερες τεχνικές εξελίξεις δημιουργούν καινούριες δυνατότητες διάδοσης των έργων αλλά και καινούριους κινδύνους όχι μόνο για πνευματικούς δημιουργούς αλλά και για ορισμένες άλλες κατηγορίες προσώπων που η δραστηριότητά τους συνδέεται με την παρουσίαση και τη διάδοση των πνευματικών δημιουργημάτων. Άλλοτε, η εκτέλεση ή η ερμηνεία ενός καλλιτέχνη δεν μπορούσε να γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης χωρίς τη θέλησή του - τώρα μπορεί να εγγραφεται σε υλικούς φορείς ήχου ή και εικόνας και να μεταδίδεται ραδιοηλεκτρονικά ανά τον κόσμο ή απλώς με καλώδιο σε παρακείμενους χώρους. Τα ίδια ισχύουν και για τα λεγόμενα φωνογραφήματα (δίσκους και μαγνητοταινίες) ή τις ραδιοηλεκτρονικές εκπομπές.

Από τη δυνατότητα αθέμιτης εκμετάλλευσης γεννήθηκε η ανάγκη προστασίας των κατηγοριών αυτών των προσώπων που δεν μπορούσαν να καλυφθούν από την πνευματική ιδιοκτησία (αφού δεν είναι κατά κυριολεξία "πνευματικοί δημιουργοί"). Δημιουργήθηκε έτσι μια νέα ομάδα δικαιωμάτων που διεθνώς ονομάστηκαν "δικαιώματα συγγενικά" (εννοείται προς την πνευματική ιδιοκτησία: DROITS VOISINS, NEIGHBOURING RIGHTS, DIRITTI CONNESSI, VERWANDTE SCHUTZRECHTE). Και οι μεν εθνικές νομοθεσίες έχουν εισαγάγει ρυθμίσεις ανάλογες με αυτές που προτείνονται από τα άρθρα 46 έως 53 του νομοσχεδίου που κατατίθεται στη Βουλή με τίτλο "πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα". Απαραίτητο όμως συμπλήρωμα της εθνικής ρύθμισης είναι η ρύθμιση και σε διεθνές επίπεδο, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται στην Ελλάδα η προστασία των ξένων ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, παραγωγών φωνογραφημάτων και ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών αλλά και στο εξωτερικό η αντίστοιχη προστασία των Ελλήνων.

Σε αυτήν τη διεθνή προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων αποβλέπει η Διεθνής Σύμβαση "περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοηλεκτρονικής" που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 26 Οκτωβρίου 1961.

Η Σύμβαση της Ρώμης αρχίζει μ' ένα προγραμματικό άρθρο (άρθρο 1) όπου τονίζεται η προέχουσα θέση της πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με τα συγγενικά δικαιώματα που προστατεύονται από τη Σύμβαση. Ακολουθεί ο ορισμός της βασικής για τη Σύμβαση έννοιας της "εθνικής μεταχείρισης" (άρθρο 2) και οι ορισμοί ορισμένων άλλων όρων που συχνά χρησιμοποιούνται από τη Σύμβαση (άρθρο 3). Στη συνέχεια η Σύμβαση καθορίζει το πεδίο εφαρμογής της πρώτης μεθόδου διεθνούς προστασίας που είναι η εξασφάλιση για τους ξένους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, παραγωγούς φωνογραφημάτων και ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς μεταχείρισης όμοιας μ' εκείνη που παρέχεται στους Έλληνες (άρθρα 4, 5 και 6: συνδετικά στοιχεία για την παροχή της "εθνικής μεταχείρισης").

Πέρα από την εθνική μεταχείριση η Σύμβαση εξασφαλίζει κι ένα συμβατικό υποχρεωτικό ελάχιστο όριο προστασίας στις προστατευόμενες κατηγορίες που, κατά βάση είναι η εξουσία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών να εμποδίζουν την εγγραφή, τη ραδιοηλεκτρονική μετάδοση και την αναπαραγωγή της παράνομης εγγραφής της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής τους (άρθρα 7,8 και 9), η εξουσία

των παραγωγών φωνογραφημάτων να εμποδίζουν την αναπαραγωγή των φωνογραφημάτων τους συνοδευόμενη από μια απλούστευση των τυχόν απαιτούμενων διατυπώσεων (άρθρα 10 και 11) και η εξουσία των οργανισμών ραδιοηλεκτρονικής να εμποδίζουν την αναμετάδοση, την εγγραφή, την αναπαραγωγή και ορισμένους τρόπους διανομής εκτέλεσης των εκπομπών τους (άρθρο 13). Ειδικά για τις δύο πρώτες κατηγορίες, προβλέπεται μια εύλογη αμοιβή σε περίπτωση εμπορικής εκμετάλλευσης των φωνογραφημάτων (και των ερμηνειών ή εκτελέσεων που περιέχονται σ' αυτά) (άρθρο 12). Ακολουθεί ο καθορισμός ενός ελάχιστου όριου διάρκειας των συγγενικών δικαιωμάτων (εικοσι χρόνια, άρθρο 14) και της δυνατότητας επιβολής περιορισμών σ' αυτά, όπως γίνεται και με την πνευματική ιδιοκτησία (άρθρο 15).

Η Σύμβαση περιέχει δυνατότητες επιφυλάξεων ως προς το πεδίο εφαρμογής της (άρθρα 16, 17 και 18) αλλά και ως προς τις επιφυλάξεις αυτές δεν κριθείται αναγκαία για την Ελλάδα, προπάντων γιατί οι διατάξεις του εσωτερικού δικαίου, σύμφωνα με το προκείμενο σχετικό νομοσχέδιο, δεν αποκλίνουν ουσιαστικά από τις διατάξεις της Σύμβασης.

Ακολουθούν διατάξεις περί ανάληψης του δικαιώματος των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών (άρθρο 19), περί μεταβατικού δικαίου (άρθρο 20), περί συρροής τρόπων προστασίας (άρθρο 21) και περί της δυνατότητας συμβάσεων με ευνοϊκότερο ή λεπτομερέστερο περιεχόμενο (άρθρο 22).

Οι επόμενες διατάξεις ανάγονται στο διεθνές συμβατικό και το δημόσιο διεθνές δίκαιο και αφορούν θέματα ισχύος της Σύμβασης (άρθρα 23- 27), καταγγελίας (άρθρο 28), αναθεώρησης (άρθρο 29), επίλυσης διαφορών (άρθρο 30), επιφυλάξεων (άρθρο 31), οργάνου για τη διαχείριση της Σύμβασης (άρθρο 32) και τις συνηθισμένες τελικές διατάξεις (άρθρα 33 και 34).

Με βάση τα παραπάνω έχω την τιμή να εισηγηθώ την κύρωση της διεθνούς Συμβάσεως που αναφέρεται στην επικεφαλίδα.

Αθήνα, 26 Μαΐου 1992

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
Σ.Κούβελας

ΥΦΥΠ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Β.Τσουδερού

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ι.Παλαϊοκρασάς

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Μ. Παπακωνσταντίνου

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Α. Ψαρούδα - Μπενάκη

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση διεθνούς συμβάσεως: Περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοηλεκτρονικής που έγινε στη Ρώμη στις 26 Οκτωβρίου 1961

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος, η Διεθνής Σύμβαση περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοηλεκτρονικής που έγινε στη Ρώμη στις 26 Οκτωβρίου 1961, και που το κείμενο της, στο γαλλικό πρωτότυπο και στην ελληνική του μετάφραση είναι το ακόλουθο: